

Brno očima spisovatelky Anny Matvejevové

Spisovatelka Anna Matvejevová.
Foto: archiv spisovatelky

Naše listopadové „turné“ po Česku mě vrátilo do dětství – a to nehledě na to, že důvodem mé návštěvy byly přednášky na čtyřech univerzitách, které byly svým tématem čistě pro dospělé, setkání se spisovatelí a seznámení se s nakladatelem mých dvou knih (české překlady Ďatlovova průsmyku a Najít Taťanu vyjdou v dubnu 2018 v nakladatelství Akropolis). Ale stejně – dětství, dětství, dětství! Jde o to, že jsem původem ze Sverdlovka, města zapovězeného cizincům, kam byla jen málokdy povolena návštěva Čechům z Plzně, kteří tam přijeli vyměňovat si zkušenosti s pracovníky ve Verchisetském železářském závodě. Českoslovenští hosté povinně navštěvovali KID (Klub Internacionalnoj Družby – Klub mezinárodního přátelství), kde na ně čekali sovětská pionýři – včetně mé maličkosti. Do Klubu jsem chodila ráda,

dopisovala jsem si s dívkou ze Slovenska a odmala jsem, klidně o půlnoci, zvládla vyjmenovat přední české skladatele a spisovatele (i politiky, ale o tom se teď bavit nebudeme). Dokonce jsem se začínala učit česky! Po Sverdlovsku jezdily tramvaje známé všem Čechům – červenožluté, zaoblené a původem právě z Česka (mimochodem, jezdí tam doteď), jednou z mých oblíbených knih byla Káťa Katrin, Katynka od Aleny Santarové. Takže jak vidíte, Česko je mé dětství, kam se vždy ráda vracím.

Pionýři znali nazpaměť jména hlavních československých měst, takže jsem o Brně pochopitelně slyšela, dokonce jsem věděla, že se tam konají nějaké významné výstavy, ale jeho sesterským městem byla Voroněž (ne náhodou se tak jmenuje hotel, kde jsme včera snídali), proto měli největší povědomí o „české Paříži“ zřejmě voroněžští pionýři. S tímto překrásným městem jsem se seznámila teprve nyní, po třiceti letech – a jak to tak vypadá, s Brnem jsme si padli do oka. Moje skvělá spolence, pod jejímiž křídly se návštěva uskutečnila, Veronika Novoselová z Ruského střediska vědy a kultury v Praze, tvrdí, že je tu vždy nádherné počasí, čistý vzduch a jasné slunce, ale dokud to člověk sám nevidí, neuvěří. Veronika má Brno velmi ráda, skvěle zná jeho historii a procházet se jeho ulicemi v jejím doprovodu byl opravdu úžasný zážitek.

Dozvěděli jsme se, že Brno je městem Mendela, Janáčka a Korngolda, jehož tvorbu mám nesmírně ráda. Viděli jsme kostely a chrámy, navštívili jsme muzea a galerie, prohlédli si suvenýry, prošli jsme se po Zelném trhu (příhodně tam prodávali právě obrovské bílé hlávky zelí). Veronika nám neopomněla ukázat legrační sošku bez kalhot, přilepenou k jižnímu oknu věže kostela sv. Jakuba, i pokroucenou věžičku na Staré radnici, kterou tam vysochal uražený sochař Antonín Pilgram, protože

nedostal slíbenou odměnu. Překvapilo mě, s jakou pečlivou láskou se obyvatelé Brna staví ke své historii, jak si cení starých legend... Máme se od nich co učit! Vezměte si třeba pověst o proslulém brněnském „draku“ (ve skutečnosti řádně vypaseném krokodýlovi), který se stal symbolem města! Do Brna ho přivezl jeden podnikavý cestovatel – řekl, že zabil draka, a podívejte, „drak“ se stal symbolem města a jeho reálná předloha, krokodýl, po staletí visí pod klenbou průjezdu na Staré radnici, aby si ho všichni mohli prohlédnout. Je to zvláštní, procházeli jsme se po Brně jenom několik hodin, ale dojmů bylo tolik, že je do takové krátké noticky nelze vměstnat... Legrační hodiny na náměstí Svobody a další moderní památky, které, soudě podle všeho, na Moravě obzvláště milují, a najednou, těsně vedle nich, jsou barokní kašny, secese, klasicismus... Ale mám-li se pokusit odpovědět na věčnou otázku všech hostitelů Co se vám v Brně líbilo nejvíc?, povím vám, že to byli lidé. V slunečném městě, kde nyní panuje zářivý moravský podzim, žijí stejně zářiví a přívětiví lidé – počínaje kantory na Masarykově univerzitě a náhodnými kolemjdoucími konče, všichni nás přijali tak vše, jako bychom byli staří známí nebo blízcí přátelé. A když jsem obcházela okolo kašny na Nové radnici a přemýšlela, co si budu přát, pomyslela jsem si: Bylo by hezké se do Brna jednou vrátit.

Anna Alexandrovna Matvejevová je ruská prozaička, novinářka a redaktorka. Narodila se a vyrostla v Jekatěrinburgu na Urale, kde také stále bydlí a pracuje. Publikovat začala na začátku 90. let a mezi její díla patří například romány Ďatlovův průsmyk, Záviděný cit Věry Stěninové, Jist!, povídkové sbírky Počkej, umřu a přijdu, Devadesátka, Lolotte nebo Měšťané. Její díla byla přeložena do angličtiny, francouzštiny, finštiny a itaštiny.

Text přeložila
Markéta Klobasová